

15. ÉVFOLYAM 3. SZÁM
2018. OKTÓBER 24.

VASI ÉPÍTÉSZ ÉS MÉRNÖK

TEK

MEGHÍVÓ MÉRNÖKI TISZTÚJÍTÓ TAGGYŰLÉSRE

Gombás Mónika

A Vas Megyei Mérnöki Kamara 2018. évi tisztújító taggyűlését október 25-én, csütörtökön 15 órakor tartja a Megyeháza dísztermében (Szombathely, Berzsenyi Dániel tér 1.).

A regisztráció 14.45 órakor kezdődik. Az 1996. évi LVIII. törvény 5. §. (3) alapján a taggyűlés határozatképes, ha a bejegyzett tagok több, mint fele jelen van. A határozatképtelenség miatt megismételt, azonos napirenddel összehívott taggyűlés határozatképes, ha azon a bejegyzett tagok több mint tíz százaléka jelen van. A megismételt taggyűlés időpontja: október 25. 16 óra.

A program a szombathelyi születésű Andráskey Ede okleveles építőmérnök, alagútszakértő „Az ösvénytől a bázisalagútig, 2000 éves alpesi átkelő” című előadásával kezdődik. A tisztújításon részt vesz Holló Csaba okl. építőmérnök, a Magyar Mérnöki Kamara egyik alelnöke.

Tisztújítás 2014-ben

ÜNNEPI DÍJÁTADÁS

A Vas Megyei Közgylés az 1956-os forradalom és szabadságharc 62. évfordulója alkalmából október 19-én ünnepi megemlékezést tartott a Megyeháza dísztermében.

A hagyományoknak megfelelően kitüntetések átadásával zárult az esemény, Majthényi László a közgylés elnöke, dr. Kondora Bálint,

a közgylés alelnöke, valamint dr. Balázs Péter megyei jegyző adták át a megyei közgylés által alapított díjakat: Nádor István, a Vas Megyei Mérnöki Kamara elnöke Gróf Batthyány Lajos-életműdíjat kapott, Mátis Barna és Egri Balázs mindketten okleveles építészmérnökök Fazakas Péter-Díjat vehettek át.

Mátis Barna és Egri Balázs Fazakas Péter-Díjat vehettek át

Nádor István Gróf Batthyány Lajos-életműdíjat kapott

BESZÁMOLÓ A VAS MEGYEI MÉRNÖKI KAMARA 2014 ÉS 2018 KÖZTI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

4-9

10

EZ TÖRTÉNT ÉPÍTÉSZ TISZTÚJÍTÁS

EZ TÖRTÉNT TEREK, MINTÁK, FOLTOK

11

12

ÉPÍTETT ÖRÖKSÉGÜNK A KRISZTINA-KILÁTÓ

KÖZ-TÉR AZ EGYSZERŰ BEJELENTÉSRŐL

14

16

EZ TÖRTÉNT ÚJ TRENDEK A VÁROSÉPÍTÉSBEN

EZ TÖRTÉNT ÉPÍTŐMÉRNÖK 200 KONFERENCIA

18

20

HÁZUNK TÁJA INTEGRÁLT BUSZMENETRENDI KONCEPCIÓ

PUSZTULÓ ÉRTÉKEINK FOTÓSOROZAT SEGÉLYKIÁLTÁS EGY PUHA KAROSSZÉKBŐL

22

BESZÁMOLÓ A VAS MEGYEI MÉRNÖKI KAMARA

2014 ÉS 2018 KÖZTI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

Nádor István

elnök

*Tisztelt Mérnöktársunk!
A négy évvel ezelőtti tisztújító
taggyűlésünket követően egy
mérnöktársunk így fogalmazott:
„Azt várom tőletek, hogy a négy
év alatt legalább halljunk a
kamaráról, akár rosszat is!”*

*Nagyon megjegyeztem ezt a mondatot,
és őszintén remélem, az általam vezetett
elnökség kollégánk minimál kívánságánál
többet is teljesített. Hallani biztosan
lehetett a Vas Megyei Mérnöki Kamaráról,
és talán nem is rosszakat. Remélem,
beszámolóink elolvasása után egyértelmű
lesz: minőségileg más munka folyt a
kamarában 2014 és 2018 között, mint
a megelőző időszakokban, és remélem,
mindannyiunk örömeére történt ez így!*

A beszámoló elején néhány száraz működési tény és adat:

■ A Vas Megyei Mérnöki Kamara a mögöttünk álló négy év minden külső ellenőrzése szerint jogszerűen működött, ami alapkövetelmény egy köztestület esetében!

■ Működési alapidokumentumainkat a jogszabályi változásoknak és a kamara működési igényeinek megfelelően módosítottuk.

■ Minden évben megtartottuk a kötelezően előírt taggyűlést, mely a jogszabályoknak megfelelően határozatképes volt, csak 2015-ben kellett újra összehívni a taggyűlést „létszámihiány” miatt.

■ A négy év alatt 33 elnökségi ülésünk volt (valamennyi határozatképes), melyeken 202 db határozatot hoztunk.

■ Kamaránknál változatlanul hét szakcsoport működik. Öröndetes, hogy 2018-ban megalkult az Elektrotechnikai Szakcsoport, Épületenergetikai Tanúsító Szakcsoportunkat az elnökségnek viszont fel kellett oszlatnia a folyamatos működési anomáliák miatt.

Az új elnökség regnálásának kezdetén több működési célkitűzést is megfogalmazott:

1. Szolgáltató jellegű működés jelentős erősítése

2. Együttműködési rendszer kiterjesztése, közéleti megjelenés fokozása, mérnöki tevékenység eredményeinek bemutatása, társadalmi elismerésünk javítása, a megyei mérnökképzés támogatása, a mérnök utánpótlás elősegítése, nagyrendezvények

3. Szakmai tapasztalatok szerzése, mérnöki csapatépítés

4. Gazdálkodás racionalizálása, külső források bevonása

Megítélésünk szerint az elmúlt években kamaránk ezen alapelvek szerint működött, de nézzük részleteiben:

1. Szolgáltató jellegű működés jelentős erősítése

■ bevezettük az elektronikus kapcsolattartást tagjainkkal, melynek révén gyorsabb és több információt tudtunk eljuttatni a tagsághoz

■ tagjainkat rendszeresen értesítettük a kamarai eseményekről (taggyűlések, előadások, képzések, rendezvények, álláslehetőségek, stb.)

■ tagjainkkal való kapcsolattartásban, a gyors, folyamatos és színvonalas tájékoztatásban kiemelkedő szerepet tölt be honlapunk (www.vasimmk.hu), melyet 2015-ben az aktualitások és az információáramlás biztosításának jegyében teljesen megújítottunk

■ határidők közeledtéről (pl. figyelemfelhívás szakmagyakorlási jogosultságok megújítási kötelezettségéről)

■ elektronikus bankolás kiterjesztése

■ kamaránknál komolyan vettük az ügyfélbarát működés igényeit, és ehhez a testületi, a titkári és az adminisztratív tevékenységben is maximálisan igazodtunk, s humánpolitikánkat is e törekvésnek rendeltük alá

■ E ponthoz sorolható székhelyváltoztatásunk is, hiszen új, 11-es Huszár úti elhelyezkedésünk hozzánk érkező tagjaink számára könnyebb megközelítési és ingyenes parkolási lehetőséget biztosít. Új székhelyünk az ügyfélfogadásnak és rendezvényeinknek kulturáltabb és színvonalasabb otthont ad, ráadásul a költözés még költségmegtakarítást is eredményezett.

■ a kötelező szakmai továbbképzés szervezését saját kezünkbe vettük (melyet korábban a

helyi MTESZ végzett térítés ellenében), így:

■ a képzések tematikája, időpontja, helyszíne teljesen az aktuális igényekhez igazítható

■ A jelentős költségmegtakarítást értünk el, melyet a képzés körülményeinek és szolgáltatásainak javítására fordítottunk

■ a szakmai továbbképzéseket döntő részben helyben biztosítottuk mérnökeinknek, s ezzel jelentős idő és anyagi megtakarítást biztosítottunk számukra.

Mindezt igazolják a számok (2018 év végéig várható számokat tartalmazza, 90 százaléka már megvalósult.):

2014: 5 képzési alkalommal 4 mérnöki szakterület számára, összes résztvevő 154 fő;

2015: 4 képzési alkalommal 6 mérnöki szakterület számára, összes résztvevő 308 fő;

2016: 3 képzési alkalommal 4 mérnöki szakterület számára, összes résztvevő 150 fő;

2017: 5 képzési alkalommal 5 mérnöki szakterület számára, összes résztvevő 420 fő;

2018: 7 képzési alkalommal 10 mérnöki szakterület számára, összes résztvevő 650 fő;

Az utóbbi években egyes szakmai továbbképzéseinken más megyei kamarák mérnökei is megjelentek.

■ Sajnos a megyénkben kis létszámban művelt mérnöki szakterületek művelőinek helyi képzését még nem tudtuk megoldani. Ennek nem kizárólagosan anyagi oka van, hanem az is, hogy a téma előadóit nem akartuk az 5-10 fős hallgatóság előtti előadás kényelmetlen helyzetébe hozni. E területen a szomszédos kamarákkal való együttműködésben – és annak javításában – látjuk a megoldás lehetőségét.

2. Együttműködési rendszer kiterjesztése, közéleti megjelenés fokozása, mérnöki tevékenység eredményeinek bemutatása, társadalmi elismerésünk javítása, a megyei mérnökképzés támogatása, a mérnök utánpótlás elősegítése, nagyrendezvények

Kamaránk tevékenysége során a négy év alatt – tagjaink nyújtott szolgáltatások javítása mellett – mindig kiemelt célunk volt a mérnöki munka bemutatása és ezen keresztül társadalmi elismerésének jelentős javítása, a pályaválasztó középiskolások körében hivatásunk

A svájci különítmény

A 2015-ös, éves taggyűlés

After program a svájci szakmai út után 2018. szeptemberében

A nyugdíjas mérnökök napja 2016-ban

Andráskay Ede előadása a Megyeházán 2016-ban

szépségének megmutatása és népszerűsítése. Gyakorlatilag minden e pontban tárgyalt tevékenységünk ezt a célt szolgálta valamilyen módon.

a. Együttműködési rendszer

Működésünk során a korábban meglévő együttműködéseinket megtartottuk, bár nem mindet azonos színvonalon. Beszéljünk először a két, eleinte legnagyobb vitát kiváltó változsról:

■ A helyi MTESZ-el való kapcsolatunk gyakorlatilag megszűnt. Az idő és az országos MTESZ körüli fejlemények igazolták, hogy az együttműködésnek nincs pozitív hozadéka a kamara számára, a korábbi kapcsolat egyes elemei (ld. szakmai továbbképzések szervezése) anyagilag pedig hátrányos is volt számunkra.

■ A Vas Megyei Építész Kamarával való együttműködés is fellazult. Ennek egyik oka, hogy már nem közös székhelyen vagyunk közös titkársággal, így a lazulás törvényszerű volt. A másik ok, hogy a két kamara vezetése (vezetője?) más módon, más hangsúlyokkal képzeli el egy köztestület működését. Ez nem baj, csak más, persze az együttműködés azért lehetne jobb. Kölcsönösen dolgozzunk rajta! Érdemes, és kell is, hiszen tagjaink jelentős része a hétköznapiakban azonos munkákon dolgozik.

Több korábbi együttműködésünk örövendetesen tovább él, és virul, sőt hangsúlyosabb lett. A megye és a város szakmai fórumain (tervtanácsok), és döntéselőkészítő testületeiben kamaránk ott van, és lehetőség szerint véleményét nyilvánít szakmai kérdésekben. Külön ki kell emelni, hogy három éve állandó meghívottként ott vagyunk Szombathely MJV Gazdasági és Városstratégiai Bizottságában, mely az önkormányzat egyik legfontosabb témákkal foglalkozó testülete.

Működésünk során több és változatos területen új együttműködési platformokat is építettünk.

A megyei felsőfokú műszaki képzés segítése érdekében egyetemünkkel, az immár ELTE-SEK-kel intenzív kapcsolatot tartunk. Ez főként közös megjelenésekben és rendezvényekben nyilvánul meg (ld. később), de változatlanul törekszünk arra, hogy a megye mérnökei bekapcsolódhassanak a képzésbe is, főként annak gyakorlati részébe.

Közös rendezvényeket, közös szakmai továbbképzéseket tartalmaztak megújuló kapcsolataink a Közlekedéstudományi Egyesülettel (KTE), és a Magyar Hidrológiai Társasággal (MHT). A KTE révén kapcsolatba kerültünk a Német Vasútmérnökök Szövetsége Erfurti csoportjával. Külön öröndetes, hogy kapcsolatépítési törekvéseink eredménnyel jártak a „multik” irányába, legalább is az első fecske megvan. A Delphi utód APTIV Hungary nyitott volt irányunkba, melynek egy háromoldalú (VMMK-ELTE-APTIV), a nagyközönségnek szóló nagyrendezvény volt az eredménye (ld. később).

Intenzívebb kapcsolatunk volt a négy év során „főnökünkkel”, a Magyar Mérnöki Kamarával is. Ez különösen igaz előző elnökünk, Barsiné Pataki Etelka időszakára. Ő előbb személyes látogatást tett nálunk, majd javaslatunkat elfogadva közösen küzdöttünk a témában illetékes Miniszterelnökségnél, hogy az uniós projektekben az ún. „Előkészítési költség” (mely a mérnöki költségeket, úgymint tervezés, geodézia, műszaki ellenőrzés, stb.) meghaladhassa a beruházási költség öt százalékát. A küzdelem egyelőre sajnos eredménytelen, de remélem, az MMK új elnökével, Nagy Gyula úrral majd sikeresen folytatjuk. Fontos megemlíteni azt is, hogy 2017 őszén az MMK Sárváron tartotta országos Választmányi Ülését.

b. Közéleti megjelenés

Talán vitán felül áll, hogy a négy év során jelentősen nőtt kamaránk közéleti szerepe, megjelenése. Itt általában csak a média megjelenésekre szoktunk gondolni, hibásan. Persze örömtelien nőtt a hagyományos médiákban a megjelenésünk (pl. Mérnök Újság, Vas Népe, Szombathelyi TV, M5), és a helyi internetes portálok (Nyugat, Alon, Vaskarika) és rádiók (Kossuth, Credo, stb.) terén is, de más, talán „figyelemfelhívóbb” módon is megjelentünk. Csak felsorolásszerűen:

■ A Szülőföldünk Könyvkiadó gondozásában megjelenő „Vas vármegye műszaki nagyjai” könyvsorozat támogatása. Az eddig megjelent kötetekből (Hollán Ernő, Almásy László) minden, az aktuális taggyűlésen megjelenő tagunk átvehetett egy példányt.

■ A mérnöki hivatást népszerűsítő, és a mérnökök történelmünkben betöltött szerepét bemutató „Mérnökök Savariától Szombathelyig” c. film elkészítése, vetítése 12 középiskolában, a Savaria Történelmi Karneválon a MÉRNÖK-MOZIBAN. Sőt, a film versenyprogramon kívül vetítésre került Komlón, a II. Hétdomb Nemzetközi Filmfesztiválon is. A film angol nyelvű feliratozással is elkészült. Ha tagjaink olyan hazai vagy külföldi vendégeket fogadnak, akiket szívesen megajándékoznának filmünkkel, jelezzék igényüket, és eljuttatjuk a kívánt, ám azért limitált, darabszámban. A filmet a 2018 szeptemberében a Magyar Tudományos Akadémián megrendezett „Építőmérnök 200” konferencia alkalmával angol nyelvű feliratozással átadtuk az angol Építőmérnök Szövetség, az ICE képviselőjének.

■ Különleges és szinte folyamatos kapcsolatunk a Weöres Sándor Színházzal és művészeivel, akik már törzsvendégek rendezvényeinken. Ez a kapcsolat is segít lerombolni azt az alaptalan előítéletet, miszerint technokraták lennénk. Nem, inkább legyünk a kultúra szerény adottságú, de elkötelezett mecénásai.

■ A Vasi Mérnökbál(ok) megrendezése, mely mára a szombathelyi báli szezon ismert és elismert eseménye lett.

■ A Tudomány Világnapja alkalmával az egye-

temen „Múlt-Jelen-Jövő” címmel a magyar mérnöki eredményeket bemutató kiállítás és Mérnök Konferencia megrendezése (vezető témák: önvezető autó, magyar űrkutatás- MA-SAT-1 kisműhold).

c. Nagyrendezvények

A négy év során számos ún. nagyrendezvényünk volt, melyek röviden összefoglalva:

■ A Magyar Műszaki Értelmiség Napjának ünnepi rendezvénye „Legyen a mérnökök vendége egy zserbóra” címmel a szombathelyi Fő téren, az Art Café-ban, ahol aktuális mérnöki projekt terveket mutattunk be.

■ A Közlekedési Kultúra napján figyelem felhívó szakmai előadások szervezése a KTE-vel közösen.

■ A MÉRNÖKMOZI többszöri megrendezése (ld. előző fejezet). A filmet a karneváli vetítéseken kb. 700 fő, a középiskolai vetítéseken kb. 400 fő nézte meg, míg a Youtube-n 800 fölötti megtekintést regisztráltunk (<https://www.youtube.com/watch?v=u6uGMUvCOCE&t=8s>).

■ „Múlt-Jelen-Jövő” kiállítás és Mérnök Konferencia (részletek ld. előző fejezet)

■ „60 és 20” ünnepi ülés a kamara székhelyén, melyen az 1956-os forradalom és szabadságharc 60., és a Vas Megyei Mérnöki Kamara alakulásának 20. évfordulójára emlékeztünk. Az eseményt megtisztelték megyénk és városunk vezetői, valamint dr. Hajtót Ödön az „újkori” Magyar Mérnöki Kamara alapító elnöke. Fontosnak tartottuk a forradalmunkra való mérnöki emlékeztetést is, hiszen a történelmi esemény a Műegyetemről indult, a mérnök hallgatók akkori közéleti szerepvállalásaként! Érdemes és szükséges erre a humán közvélemény figyelmét felhívni!

■ A kőszegi Műszaki Bál több évtizedes hagyományával szakítva (ahol az utóbbi években már csak kb. 5-10 mérnök jelent meg) 2016 óta Szombathelyen a Weöres Sándor Színházban nagy érdeklődés mellett (kb. 100 fő/bál) rendezzük meg a Vasi Mérnökbált, ahol jeles személyiségeket is vendégül láthattunk már.

■ A győri MOBILIS Interaktív Természettudományi Bemutató Központ részleges kitelepülése Szombathelyre, a Belsikátorban lévő ELTE-SEK Dokumentációs Központjába. A kétnapos rendezvényt a VMMK/ELTE/APTIV közösen szervezte, azzal a céllal, hogy a középiskolás diákokat élményszerűen közelebb hozzuk a természettudományokhoz, s így a mérnöki pályához. A rendezvénynek több száz látogatója volt, mely rendezvény kapcsolódott „A Közlekedési Kultúra Napja” eseménysorozathoz.

■ Mérnöki tanulmányút Svájcba (részleteket ld. később).

A mérnökök közéleti szerepének értékeléséről, a közéleti elismerésről nem lehet úgy szólni, hogy ne említsük meg: kamaránk tagjai közül sokan kiérdemelték szűkebb mérnöki közösségünk, de szerencsére többen megyénk, városunk megbecsülését, és ennek jeleként kitün-

Műszaki szakemberek fóruma a Megyeházán 2015-ben

A mérnökök és 1956 című rendezvényen nem első alkalommal vett részt Jordán Tamás

Római kori oszlopok árnyékában: forgatás az Iseumban

Kiadítás és konferencia a tudomány világnapján 2015-ben

Az Almásy László Ede életéről készült könyv bemutatóján

tetésekben részesültek. Örülünk sikerüknek, és ezúton is gratulálunk nekik!

3. Szakmai tapasztalatok szerzése, mérnöki csapatépítés

A kötelező szakmai továbbképzésekre természetesen a legmagasabb és legaktuálisabb szakmai tudást hozó előadók megjelenését igyekszünk biztosítani, de ezen túl is fontosnak tartjuk, erkölcsileg és anyagiilag is támogatjuk a szakmai információszerzést. Ennek jó megnyilvánulási formája pl. a közlekedési szakterületen zajló MUSTRA szakmai előadás sorozat (négy év alatt tizenkét szakmai előadás). Külön öröm, hogy AndrásKay Ede úr személyében egy kiváló, a megyénkből elszármazott alagútépítő mérnökkel építhettünk ki nagyszerű szakmai és emberi kapcsolatot.

A gyakorlati tapasztalatszerzés és a csapatépítés egyszerre sikerülhet szakmai tanulmányutak révén. A négy év alatt minden alkalommal – éves költségvetésünkbe betervezve – anyagiilag is támogatta a kamara a szakmai napokat, tanulmányutakat. Több szakcsoportunk élt is a lehetőséggel:

- közlekedési szakcsoport: Audi gyárlátogatás, M86 átadás előtti bejárás, Mercedes gyárlátogatás, a székesfehérvári állomás rekonstrukció építési munkái

- környezetvédelmi szakcsoport: ALCUFER fehérvárcsurgói shredderüzemének meglátogatása

- geodéziai/térinformatikai és vízgazdálkodási/vízépítési szakcsoportok szakmai napjai

Minden szakcsoportot ezúton is ösztönöznünk szeretnénk hasonló események szervezésére. Az elmúlt négy év legnagyobb eseménye is egy szakmai tanulmányút volt. 2018. májusában kamaránk 53 fős csapata tett ötnapos tanulmányutat Svájcba, ahol a Szombathelyről elszármazott AndrásKay Ede mérnök úr fantasztikus előadásait hallgathattuk, és élőben is láthattuk a svájci közút és vasúthálózat, alagútépítés, energetika és vízgazdálkodás magas

technikai színvonalú létesítményeit, építkezéseit. Kiemelkedő lehetőség volt az épülő Ceneri vasúti alagút látogatása és a beruházó AlpTransit Gothard AG kapcsolódó szakmai tájékoztatója. Szerencsére helyhiány miatt egy jelentkezést sem kellett visszautasítanunk, az összes, a tanulmányútra jelentkező mérnökkársunk részt tudott venni a tanulmányúton, melynek költségeit fele-fele arányban állták a résztvevő mérnökök és kamaránk.

4. Gazdálkodás racionalizálása, külső források bevonása

Fentiekből jól látható, hogy számos olyan megmozdulása volt kamaránknak, mely a megszokottól eltérő és adott esetben jelentős költséggel is bír. A legjelentősebbek:

Svájci tanulmányút: kb. 6 m Ft

Mérnökbálok: kb. 1 m Ft

Mérnökfilm: kb. 4,5 m Ft

Szakcsoporti tanulmányutak: kb. 1 m Ft

Mérnökmozik: kb. 1 m Ft

Mérnök könyvek vásárlása: kb. 0,5 m Ft

Technikai fejlesztések: kb. 1,5 m Ft

Tudomány világnapi kiállítás: kb. 1 m Ft

Mindezen jelentős események/fejlesztések, az emelkedő működési költségek (bérek, tiszteletdíjak, járulékok, stb.) ellenére a kamara pénzügyi háttere stabil maradt. Ez nyilvánvaló módon csak gazdálkodási fegyelemmel és racionalizálással, valamint külső források bevonásával volt lehetséges, mégpedig:

- pályázaton elnyert források: 15 millió Ft

- pénzügyileg is együttműködő partnerek bevonása: a győri MOBILIS központ szombathelyi kitelepülését teljes egészében az APTIV Hungary finanszírozta

- TÉR c. újság kiadásának racionalizálása (csak digitális megjelenés nyomdai és postaköltség nélkül): kb. 5 millió Ft megtakarítás

Mindezek révén volt lehetséges, hogy a jelentősen aktívabb működés ellenére a Vas Megyei Mérnöki Kamara bankszámla egyen-

lege a 2015. január 1-jei 15,6 millió Ft-ról 2018. szeptember 18-ra 17,8 millió Ft-ra növekedett!

Fentiek bizonyítják, hogy jól gazdálkodtunk az elmúlt négy év során.

Mi nem sikerült?

Mindig minden lehet a jobbnál is jobb! Olyan nincs, hogy minden sikerül, nekünk sincs. Nem sikerültek:

- Bár volt előrelépés, de érdemben nem tudtuk növelni taglétszámunkat, különösen a fiatal mérnökök körében nem sikerült ez a törekvésünk.

- A tagok aktivitásának javításában csak részsikereket értünk el, bár a ciklus második fele kedvezőbb képet mutat.

- Támogatói „érdeklődés” hiányában nem sikerült köztéri szobrot állítanunk a szombathelyi születésű Hollán Ernőnek, kamaránk alapító elnökének.

- A „multikkal” való kapcsolatépítésben is csak részsikereket értünk el.

- Kevésbé volt sikeres az a határozott törekvésünk, hogy a vasi mérnök felé lejtessen a vasi pálya.

Végezetül minden segítséget megköszönünk. Külön köszönjük a segítséget azoknak, akik már nem lehetnek velünk, de közelről segítettek, ám útjuk sajnos nagyon távolra vezetett. Köszönjük Barsiné Pataki Etelka, volt MMK elnök asszony, és köszönjük dr. Németh István néhai kamarai elnökünk, egykori tiszteletbeli elnökünk munkáját. Tisztelettel emlékezünk rájuk. Köszönjük a támogatást minden aktív és kevésbé aktív tagunknak, külső támogatóknak! Köszönjük a kis segítséget és a nagyot, a gömbölyűt és a szögleteset, a rövidet és a hosszút, az ideit és a tavalyi, sőt a jövőbeni támogatást is! Feladat lesz bőven, kell jövőre is a támogatás! És, ahogy Minarik Ede, Mándi Iván mondása szól: Kell egy csapat! Legyünk mi egy igazi Vas megyei mérnökcsoport!

A Kreatív Magyarország - Mérnöki Tudás - Múlt, Jelen, Jövő című kiállítás 2015-ben

Készül a mérnökfilm

A Mobilis interaktív kiállítás

Alagútnézőben Svájcban

Zserbó a mérnökkel a műszaki értelmiség napján egy belvárosi kávézóban 2016. májusában

Vasi Mérnökbl 1.0

Vasi Mérnökbl 3.0

Vasi Mérnökbl 2.0

OKTÓBER AZ ÉPÍTÉSZET HÓNAPJA

- TISZTÚJÍTÁS 2018

Gombás Mónika

A Vas Megyei Építész Kamara október 17-én tartotta tisztújító taggyűlését az Új Irokéz Galériában. Az esemény a Rauscher Miksa-díj átadásával, és a Vasi Építészeti Biennálé 2018 kiállításának megnyitójával kezdődött.

A Rauscher Miksa-díjat minden évben annak ítéli oda, aki a legtöbbet tette a kamaráért, munkájával segítette, népszerűsítette azt. Idén Kiss Albert körmendi építész vehette át az elismerést, hiszen kezdetektől fogva részt vesz a kamara lapja, a TÉR Vasi Építész és Mérnök szerkesztésében, továbbá hatékonyan közreműködik a Kormányhivatal és a kamara közti kapcsolattartásban. A négyévente esedékes tisztújításon Ábrahám Ferencnek – aki már négy ciklus óta, 16 éve tölti be a kamara elnöki pozícióját – a tagok ismét bizalmat szavaztak. Az alelnök Takács András lett, az elnökségi tagok: Mátisné Grubánovits Andrea, Portschy Tamás, és Pintér Gábor. A régi-új elnök még a szavazás előtt beszámolt az elmúlt évek kamarai történéseiről, az elvégzett munkáról, és a taglétszám változásairól.

Ábrahám Ferenc (rég-új elnök), Kiss Albert, a Rauscher Miksa-díjas, dr. Hajnóczy Péter, a Magyar Építész Kamara elnöke

LITKEI TAMÁS

KATEGÓRIAGYŐZTES

A Vas Megyei Príma Díj - 2018. „Magyar építészet és építőművészet” elnevezésű kategóriában lett győztes Litkei Tamás okleveles építésmérnök, vezető tervező, aki 1994 óta tagja a Magyar Építőművészek Szövetségének, részt vesz a Vas Megyei Építész Kamara munkájában, építés szakértő tagja a Szombathelyi Közgylés Városfejlesztési Bizottságának, a Városi Tervtanácsnak, 2002 óta pedig a Kós Károly Egyesülésnek. A róla készült kisfilm itt látható: <https://www.youtube.com/watch?v=-Nq1-8qa9lc>

Ábrahám Ferenc, Litkei Tamás, Wagner Anna a díjátadón

TEREK, MINTÁK, FOLTOK

Gombás Mónika

Ezzel a címmel nyílt kiállítása a közelmúltban Szombathely egyik legismertebb építészmérnökének, a Hefele-díjas Mangliár Lászlónak a Vitalitás Galériában. A tárlat tablókön, vázlatteveken, fotókon adott ízelítőt többek között olyan munkáiból, mint a szombathelyi Fő tér, a Savaria tér, a Bejczy utca és a Rákóczi utca belvároshoz közeli szakasza, a Király utca, a Kőszegi utca, a Berzsenyi tér, az új Szent Márton tér, Kőszeg történelmi belvárosa.

Gál Péter és Mangliár László

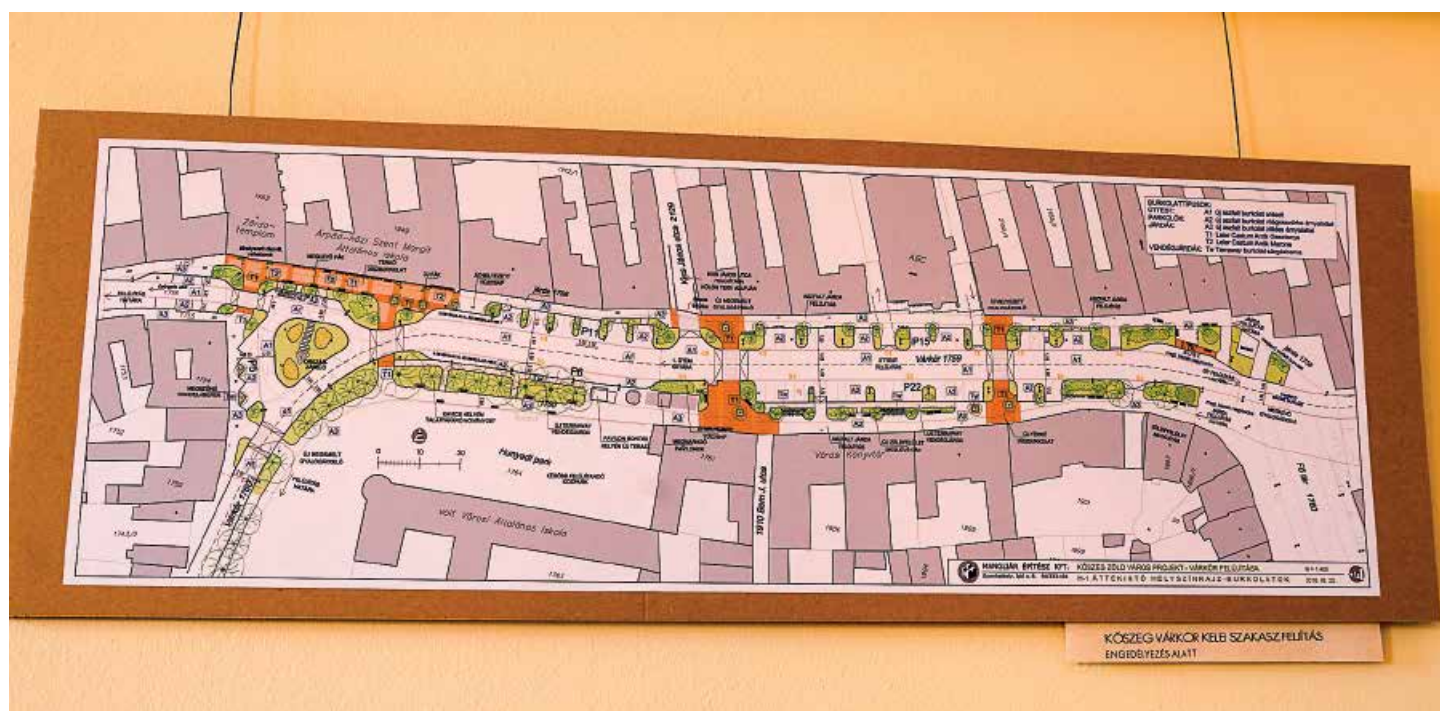
Gál Péter informatikus, a legjobb barát érzelmes köszöntőjével nyílt meg a bemutatkozás. Elmondta: az általa tervezett épületeknek, köztereknek legfontosabb jellegzetessége a praktikum, a kényelmesség, és ez a használhatóság fordul át esztétikai széppé. Munkáiban mindig fellelhető a játékoság, a vidámság és az örökös kíváncsiság.

A Mártírok tere felújítása - vázlatteve 2007-ben

Sokan voltak kíváncsiak a kiállításra

A kőszegi várkör felújítása

A KRISZTINA-KILÁTÓ

Piroska László

okl. építészmérnök

Az épített önkormányzat kezdeményezésére a Dozmat falu feletti dombvonulat oldalában az újonnan kialakított turista-útvonal, illetve a Csodaszarvas tanösvény mentén egy kilátó építése nagyszerű tervezési feladatnak ígérkezett. A polgármesteri megkeresésére már a folyamat legelején kellemes izgalommal töltött el a nem mindennapi feladat.

A létesítményt pályázati kiírás szerint erdő művelésű területen kellett kialakítani, az erdészeti által előírt anyaghasználatával. Ez természetesen csak a fa lehetett. Kalandos volt megkeresni az erdő területén a legmagasabb pontot, és annak meghatározni az irányultságát. A kilátó egy külterületi telekre épült, melyhez az önkormányzat egy felvezető kavicsolt sétányt is megépíttetett.

A tervezéskor szempont volt, hogy a leendő kilátó egyedi megjelenésű legyen, ugyanakkor az erdei környezettel valamilyen természetes viszonyt kellett kialakítani. A tömegformálásnál a kidőlt, a szomszédos növényeken fenn-

kadt fatörzs adta a mintát, melynek a törzse a gyökérzetnél letámaszkodik a talajra, és lombja a meglévő ágak miatt még az ég felé tör.

Szerkezeti kialakítása a következő:

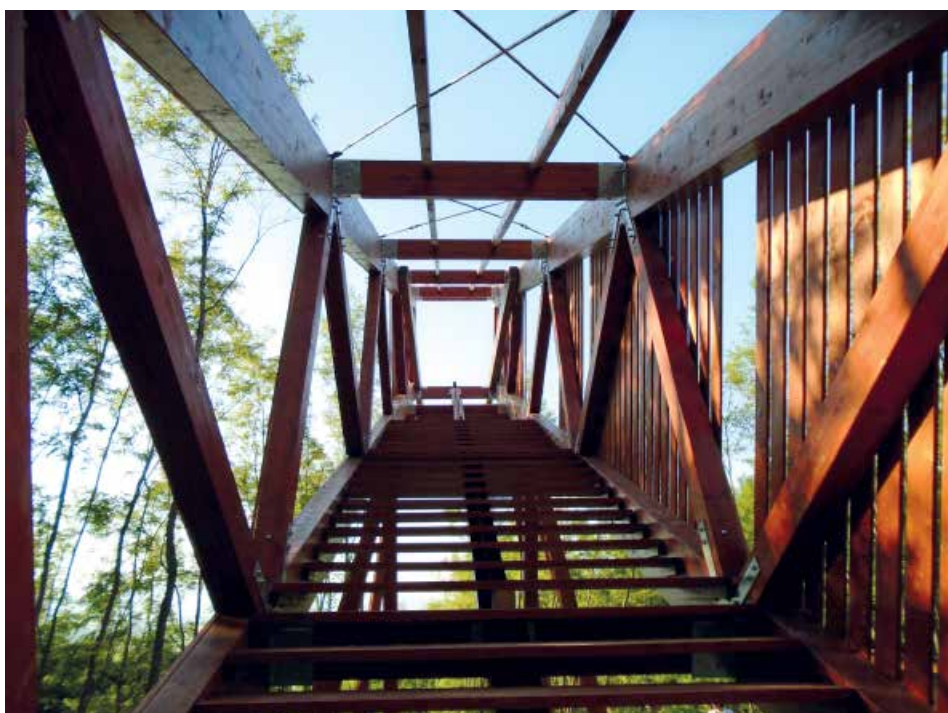
A tartószerkezetet egy ragasztott, fa anyagú, rácsos tartó képezi, melynek alsó övei között helyezkedik el a feljáró lépcsőszerkezet. A felső övre zsalus kialakítással deszkázat került mintegy héjazatot képezve a kilátó lépcsőzete fölé. A felső részen a tartók alsó, illetve felső övéhez rögzítetten két ragasztott, fa szerkezetű konzol nyúlik ki a kilátó terasz gyámolítására. A tartószerkezet a külső felületen deszkázatot kapott burkolatként, illetve

biztonsági okokból. A kiálló konzolokon kialakított teraszt fa szerkezetű korlát szegélyezi. A tartószerkezet alátámasztását több párban elhelyezett dúc tartja. A faszerkezet felületképzéséről a külső hatások elleni védelem miatt gondoskodni kellett.

A pályázatban szereplő indikátor, illetve a támogatás mértékének meghatározásánál az egyetlen fontos méret a kilátási pont magassága volt. A domborzatból adódó lejtés és a választott szerkezeti forma rendkívül gazdaságos megoldást eredményezett. A kilátási pont a terepszint fölött 11,18 méter magasságú, a szerkezet tényleges magassága ennél jóval kevesebb.

Alapozásként pontalapok készültek, melyeket vasbeton talpgerenda rács köt össze a támasztékok alatti megfogási pontok elmozdulásának megakadályozása miatt.

A kilátó megépülése után kapta a Krisztina-Kilátó nevet egy helyi, előkelő asszonyról, de, hogy kiről, az maradjon titok...

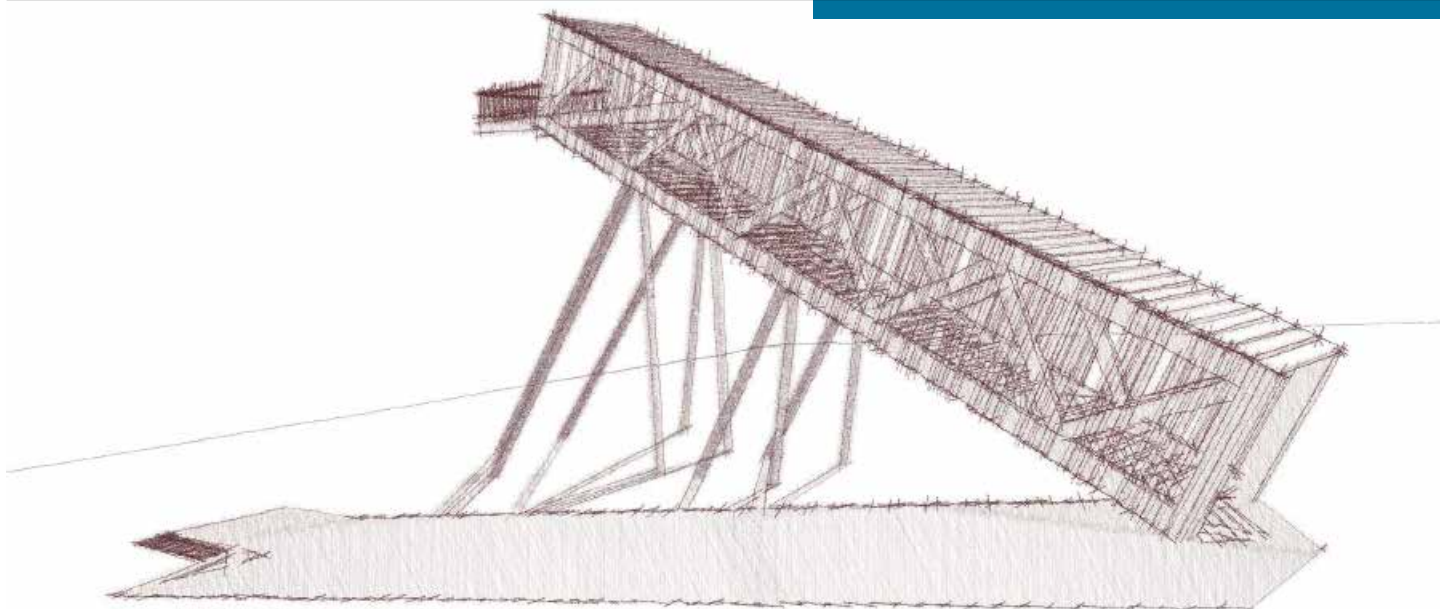

308 méteres tengerszint feletti magasság

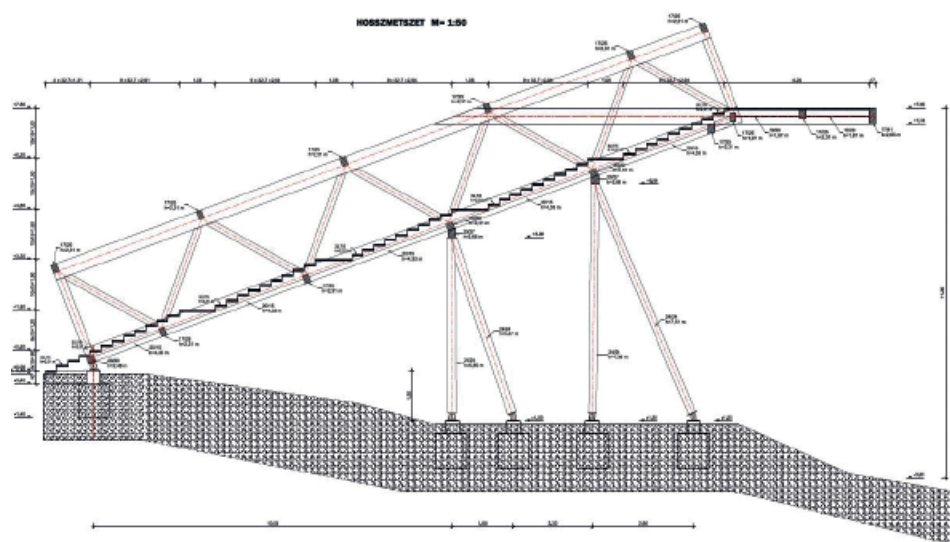

Egyedi megjelenés, mégsem környezetidegen

A tartószerkezetet egy ragasztott, fa anyagú, rácsos tartó képezi

Szerkezeti terv

Szép kilátás nyílik a Kőszegi-hegységre, az Arany-patak völgyére

Különös forma

EGYÉB DOKUMENTUMOK – AZ EGYSZERŰ BEJELENTÉS JOGSZERŰ MEGTÉTELÉHEZ

Csermelyi Andrea

állami főépítész

Folytatom az előző számban – a tervek tartalmi követelményeiről volt szó – megkezdett, az egyszerű bejelentések építésfelügyeleti hatóságok által tapasztalt típushibáinak ismertetését annak érdekében, hogy a jövőben a kivitelezések valóban minden érintett fél számára egyszerűen és zökkenőmentesen folyhassanak. A hivatkozott jogszabályok rövidítéseinek kifejtése az előző részben megtalálható.

A R. 1. § (1a) bekezdése szerint az egyszerű bejelentés az elektronikus építési napló készírltbe helyezésével valósul meg. A készírltbe helyezésfeltételeit az Épkivr. és a R. együttesen határozza meg. A R. szerint az építtetővel közvetlen szerződéses kapcsolatban álló építész vagy más szakági tervező az általa vállalt tervezési és tervezői művezetési tevékenység körében okozott kár megtérítésére köteles felelősségbiztosítási szerződést kötni. A készírltbe helyezés további feltételei a R. 1. § (1a) b) és c) pontja értelmében a tervező(k) nyilatkozata a felelősségbiztosítás kötvényszámáról és a biztosító nevéről, va-

lamint a biztosító által kiadott igazolás arról, hogy

a) egy bejelentéssel érintett tervezéshez vagy építőipari kivitelezési tevékenységhez kapcsolódó biztosítás esetében a felelősségbiztosítás fennáll,
b) egy adott időszakra kötött vagy állandó felelősségbiztosítás esetében az adott tervezésre vagy építőipari kivitelezési tevékenységre vonatkozóan az e rendeletnek megfelelő felelősségbiztosítás vagy biztosítási fedezet fennáll.

Tehát a fedezetigazolás az adott helyszínre kell, hogy vonatkozzon, és nem azonos a biztosítá-

si kötvénnyel, továbbá a nyilatkozattételi kötelezettség minden tervezőt érint, aki az építetetővel közvetlen szerződéses viszonyban áll. A tapasztalat az, hogy általában rendelkezik a tervező felelősségbiztosítással, DE a tervezők nem kérik meg a biztosítótól az igazolást az adott tervezésre vonatkozóan, hanem csak a kötvényt, vagy a biztosító ajánlatát töltik fel. Fentiek vonatkoznak a fővállalkozó kivitelezőre is, a nyilatkozatát, és a biztosító igazolását legkésőbb a munkaterület átadásáig fel kell töltenie.

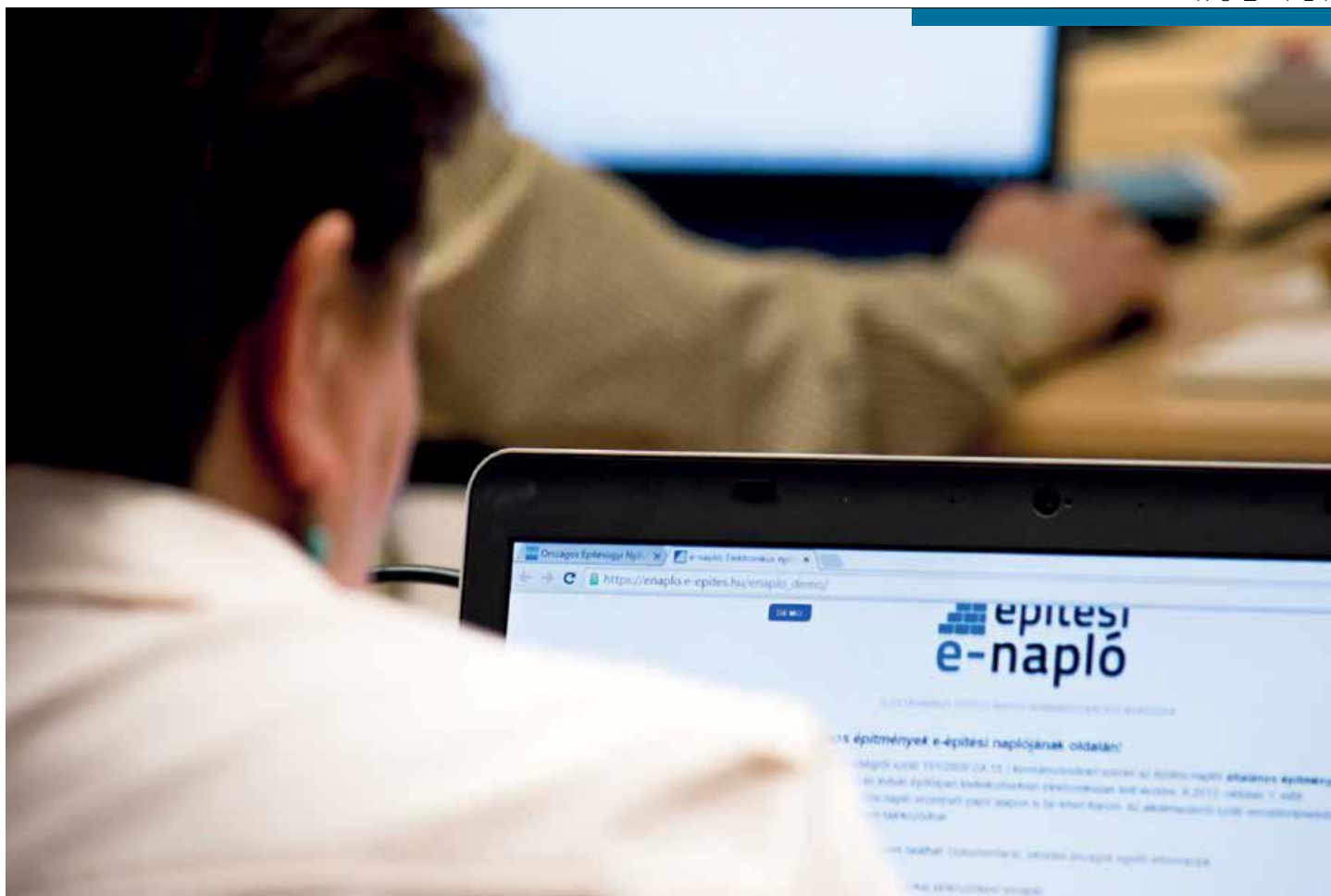
A tervezők és a kivitelezők nincsenek tisztában azzal, hogy a kötelező felelősségbiztosítási szerződésnek meddig kell fennállnia. A R. 6/D. §-a értelmében felelősségbiztosítási szerződésnek a tervező(k) esetében legalább az elektronikus főnapló megnyitását követő két évig, fővállalkozó kivitelező esetében legalább a teljes műszaki átadás-átvétel lezárulásáig kell fennállnia.

Az érintett biztosító társaságok, aktív „hatósági tevékenységük” keretében folyamatosan

A tervezők és a kivitelezők nincsenek tisztában azzal, hogy a kötelező felelősségbiztosítási szerződésnek meddig kell fennállnia

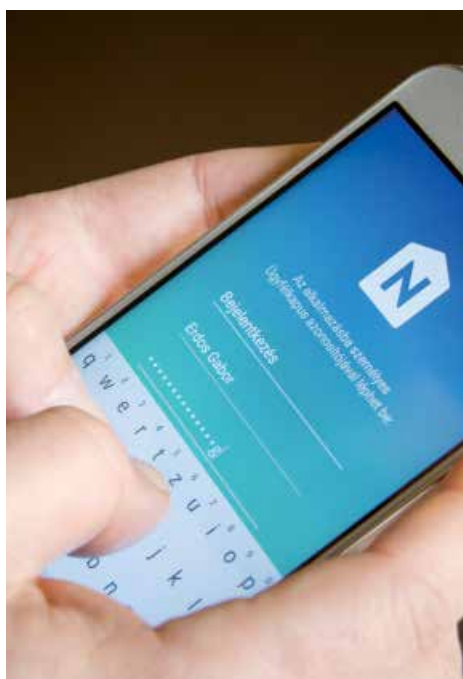
Az egyszerű bejelentés az elektronikus építési napló készenlébe helyezésével valósul meg

ellenőrzik a velük szerződésben álló fővállalkozó kivitelező/tervező ügyfelek felelősségbiztosításainak érvényességi idejét a R. vonatkozó előírásaira is figyelemmel. A lejárt érvényességi idejű biztosításokról – ügyféli és építéshelyi adatok mellékletével – a biztosítók közvetlenül a Miniszterelnökséget, illetve

az elsőfokú hatóságot tájékoztatják a R. szerinti hatósági intézkedések kezdeményezésének céljával. A Miniszterelnökség továbbítja minden esetben az illetékes elsőfokú építésfelügyeleti hatósághoz az intézkedést kezdeményező felhívást. A folyamatban lévő építkezések érvénytelen felelősségbiztosítás nél-

küli kivitelezési folyamatait, vagy az építkezés egészét az építésfelügyeleti hatóságoknak le kell állítaniuk a biztosítási jogviszony(ok) helyreállításának idejére.

Következő lapszámunkban Az építés folyamata és a naplóvezetés címmel jelenik meg a téma harmadik, záró írása.

Létezik ingyenes, magyar nyelvű mobilapplikáció

Országos Építésügyi Nyilvántartás

ÚJ TRENDEK A VÁROSÉPÍTÉSSEN

Portschy Tamás

okl. építészmérnök

A Savaria Urbanisztikai Nyári Egyetem idei programjában részben a városaink problémáinak megoldására lehetséges válaszokkal, a jövő városaival foglalkozott. A Smart City (okos város), a Green City (zöld város) fogalmak ma már elterjedtek a közbeszédben is, de azt még nem mindenki ismeri, hogy mennyiben működik másképpen egy település, ha ezeket az elveket meg is valósítják.

Ezt vizsgáltuk meg idén a Savaria Urbanisztikai Nyári Egyetem és a Vas Megyei Építész Kamara közös szervezésű tanulmányútján Bécsben. Az osztrák fővárosban három projektet kerestünk fel: a Kabelwerk-et, amely egy elkészült, működő rész, az Aspern Seestadt-ot, amely egy részben kész Smart City, azaz „okos város”, továbbá a Gasometer-t, amely egy 17 éve megvalósult revitalizációs barnamezős beruházás.

Kabelwerk

A Kabelwerk új városrész 2005 és 2009 között valósult meg Meidling kerületben, egy megszűnt kábelgyár helyén. Az intenzív beépítésű terület egyrészt kertvárosias (sorházas), másrészt többszintes telepszerű beépítésű területekkel övezett. A változatos formájú épületekből létrehozott együttes – amelynek közvetlen közelében egy gyorsvasút (metró) állomást is kialakítottak – egy önálló, 3,5 ezer lakosú lakóegységet képez, és egyben alközponti szerepet is betölt. Az épületek magasságának változtatásával sikerült olyan átmenetet képezni, hogy alig észrevehető a nyolcemeletes magasházak a kertvárosi oldalról.

A személykocsik parkolása teljes mértékben a városrész alatt, a tömböt határoló utcák felől megközelíthetően van megoldva, így a teremgarázból közvetlenül a lépcsőházba, illetve a lifthez lehet jutni. Ugyanígy „rejtve” történik az árufelvétel is, bár arra ügyeltek a tervezők, hogy a környék kiszolgálásában is szerepet játszó üzleteket a peremterületre

helyezték, a belső tereket csak a helyi lakosok használják. A látogatók parkolását szintén a terület szélén oldották meg, így a közterületek teljesen autómentesek. A gyalogos utcák vonalvezetésével, szélességének változtatásával, térképzéssel, az épületek változatos elrendezésével, tömegformálásával, homlokzatalakításával, színezésével, a növényzettel a gyalogos számára is élvezetessé vált a látvány. Zöldfelületet inkább az épületek közvetlen közelében, csak a lakók által használható kertekben létesítettek, sokszor egy vagy két szinttel kiemelve, alatta az üzletek raktárjait és egyéb technológiai funkciókat elrejtve. Így fentről nem tetőszigeteléseket, hanem növényzetet, játszótereket látnak.

Aspern Seestadt

Aspern Seestadt Bécs egykori repülőtere helyén épül, jelenleg egyharmada készült el. A tervpályázaton nyertes svéd építész, Johannes Tovatt tervei szerint megvalósuló, 20 ezer feletti lakosú város önálló településként is teljesen működőképes, így az itt lakók számára zömmel helyben biztosítva lesz minden fel-

Gasometer: száz évnél régebbi épület, belül mégis modern

Az Aspern Seestadt Bécs egykori repülőtere helyén épül

tétel (munkahely, intézmények, szolgáltatás, kereskedelem stb.), ezért nem kényszerülnek ingázásra, utazásra. Ennek ellenére kiépítették a metróvonal meghosszabbítását, összekötik az új várost a főváros központjával.

A belső közlekedésben az autóbusz- és kerékpáros forgalom dominál, az utcák nagy részéből a gépjárművek ki vannak tiltva, csak a háztömböket határoló utcákban közlekedhetnek az autók. Innen közelíthetik meg a lakóházak mögötti parkolósínteket, amelyek felett minden esetben zöldterületi hasznosítást (pihenőpark, játszókert, szabadidős és sportliget, közösségi kertek stb.) alakítottak ki. Az épületek tervezésével több építész is megbíztak, így változatosak az utcaképek.

A város központi részén egy tavat hoztak létre, amelynek medréből kikerült kavicsot a helyi építkezéseknél hasznosítják.

Mitől „okosak” még ezek a városrészek? Mindkét projektet Bécs város szervezte, nem ingatlanbefektetőkre bízták. Így lehetővé vált, hogy minden részletet átgondoljanak. A közösségi tervezés módszerét alkalmazták, azaz már az előkészítési fázisban konzultációt folytattak, folytatnak a leendő lakókkal, bérlőkkel vagy azok képviselőivel, és figyelembe vették az igényeiket. Ügyeltek arra is, hogy az ide költözők között különböző korosztályú emberek, családok legyenek, hogy egy organikus létrejött városhoz hasonlítson, így az intézményellátásban ne okozzon feszültséget a ciklikusság.

Az épületeket energiatudatosan építették, az egész város fűtését geotermikus erőmű biztosítja. A köztereken szabadon hozzáférhető az internet, töltőhelyek vannak kialakítva a mobil eszközökhöz és elektromos járművekhez. A városlakók egy mobilalkalmazás segítségével vagy kártyával szabadon használhatják a kihelyezett kerékpárokat, amelynek puttonyába a csomagok mellett két kisgyermek is elfér. Az autókat ezért szinte nem is veszik igénybe.

Gasometer

Bécs Simmering városrészében az egykori gázgyár, az ún. Gasometer több, mint száz évvel ezelőtt épült. Négy hatalmas gáztartály téglapalástjának újra hasznosításával és hozzáépítéssel hoztak létre lakásokat, irodákat, bevásárlóközpontot, előadótermet, mozi, kollégiumot. A komplexum jó példa arra, hogy a mai kor igényeinek megfelelő funkciókra egy száz évnél régebbi épületet is alkalmassá lehet tenni.

Szemlélődésünket egy tűzriadó szakította félbe, de így azt is megtapasztaltuk, hogy zajlik az, amikor a mobil tűzgátló falak lezárják az épületrészeket.

A kirándulás tapasztalatairól még több információt megosztok majd az újságban, és kamaránk, illetve a Vas Megyei TIT Egyesület szervezésében hamarosan újra induló Építész-klubban.

Az egykori gázgyár több mint száz évvel ezelőtt épült tartályainak téglapalástja rejtja az új épületeket

Kabelwerk: új városrész egy megszűnt kábelgyár helyén

Öndílló településként is teljesen működőképes

„A MÉRNÖKI TUDOMÁNYOK KÉPVISELIK A LEGFONTOSABB IPARI TEVÉKENYSÉGET A VILÁGON”

Nádor István

elnök

Bizony, kedves olvasó, ez egy idézet, méghozzá nem is akármilyen! A Magyar Tudományos Akadémia dísztermében tartott, Építőmérnök 200 elnevezésű, kétnapos konferencián hangzott el az egyik díszvendégtől. Bevallom, nekem ez a mondat volt a konferencia legfontosabb momentuma.

A konferenciát a Magyar Mérnöki Kamara és a brit Építőmérnökök Intézete (Institution of Civil Engineers, ICE) rendezte abból az alkalmából, hogy kétszáz éves a britek nevezett intézete. Magyar részről a tartószerkezeti tagozat vállalta a munka dandárját, köszönet érte. Az első napon a díszvendégek, és a vezér előadók (nem véleményvezérek!) az építőmérnöki tudás, az építőmérnök-képzés változásáról, fejlődéséről beszéltek.

Áder János köztársasági elnök a brit mérnök Adam Clark Lánchíd-építő tevékenységének méltatásán túl szólt a közeljövőben a magyar építőmérnökök előtt álló nagy feladatokról:

– Az építőmérnökökre óriási feladat vár. Hiszen több infrastruktúrát kell megtervezniük, megépíteniük az előttünk álló évtizedekben, mint a mögöttünk hagyott kétezer évben. Ha mindezt kiegészítjük a XXI. század jogos környezeti, fenntarthatósági szempontjaival, akkor jól látható, hogy jó néhány Clark Ádám képességű építőmérnökre lesz szükségünk már a közeli jövőben.

Örülünk a feladatnak, állunk elébe, de azért ne feledjük a mögöttünk álló évezredekben is dolgoztak a „mérnök-félék” (ld. Borostyánkőút, aquaduktok, vasutak, utak, bányák, folyószabályozások, közlekedés, járművek, energiaellátás, stb.).

Palkovics László innovációs és technológiai miniszter (aki végzettségére nézve gépészmérnök) a mérnökök felelősségéről és feladatáról beszélt. Köszöntőjében hangsúlyozta: Míg a tudós a gondolatok, a mérnök a tettek embere. Leszögezte azt is, hogy a mérnökök, az orvosok, a katonák nem hibázhatnak, a tu-

Szívügye a mérnöki szakma

dósok és a kutatók munkájába időként belefér az eredménytelenség. Az építőmérnököknek biztonságos és élhető fizikai világot kell létrehozniuk – fogalmazott a miniszter.

Nagy Gyula, az MMK elnöke köszöntő beszédében elmondta, hogy az Építőmérnökök Európai Tanácsa a 2018-as évet az építőmérnökök évének nyilvánította, abból az alkalmából, hogy kétszáz évvel ezelőtt alakult meg az angol ICE. Az akadémiai program és a konferencia zárásaként a rendezvény díszvendégei/fővédnökei közösen adták a Tierney Clark-díjat. (A magyar építőmérnöki teljesítményeket honoráló Tierney Clark-díjat 2000-ben közösen alapította a brit Építőmérnökök Intézetének midlandi szervezete, a Magyar Mérnöki Kamara és a Magyar Tanácsadó Mérnökök Építész Szövetsége.)

Az elismerést idén Mátyássy László okleveles építőmérnök a mosoni Duna-híd szerkezeti tervezője vehette át, a projekt felelőse a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt., kivitelezője a Hódút Kft. volt. A zsűri különdíjaként elismerő oklevélben részesültek a szombathelyi Haladás Sportkomplexum tervezését és kivitelezését végző szakemberek. A projekt tervezője a Vision Építésziroda Kft. volt, a mérnöki szerkezetek kialakítását a néhai Volkai János végezte, a kiviteli tervek Dezső Zsigmond dolgozta ki, ő az elismerő oklevelet is átvette. Végül a Bazilika előtt ünnepélyesen megnyílt a hazai építőmérnökök évszázados tevékenységét bemutató köztéri plakátkiállítás. Szerteágazó építőmérnöki szakterületek kiváló építményei, alkotásai, eszközei, igényes

András yorki herceg, díszvendég és fővédnök

kivitelezés – ezek jellemezték a közel száz óriásplakátból álló mérnöki bemutatkozást. (A kiváló ötlethez engedtessek meg egy mondatnyi építő(mérnöki) kritika: a laikus közvélemény, az egységsugarú nem-mérnök állampolgárnak talán többet mondott volna a „több látványos nagy kép – kevés szöveg” filozófiájú köztéri kiállítás.)

A brit felszólalók a kétnapos eseményen viszatérően hangsúlyozták: a világ fejlődése, az emberiség jóléte érdekében nélkülözhetetlen a mérnök utánpótlás, ennek érdekében pedig a mérnöki hivatást közel kell vinni a fiatalokhoz, mégpedig közérthető és vonzó módon. Barry Tuckwood, az ICE képviselője különösen hangsúlyozta ennek fontosságát. Ekkor a Vas Megyei Mérnöki Kamara képviseletében érkezettnek láttuk az időt, hogy az immár angol felirattal is ellátott filmünket (Mérnökök Savariától Szombathelyig) átadjuk számára, hiszen annak mondandója és szándéka pontosan ez. (Mint kiderült Mr. Tuckwood angol felirat nélkül is megértette volna filmünket, hiszen Mrs. Tuckwood magyar!) Filmünk talán elindult meghódítani a ködös Albiont?

Azért a cikk végén ki kell derülnie, hogy ki is mondta a címben szereplő, nekünk, mérnököknek oly kedves (és általunk is igaznak tartott) mondatot? Bizony a rendezvény brit díszvendége és fővédnöke (a civilben pilóta), Ő királyi fenség, András yorki herceg szólott így köszöntőjében, majd folytatta:

– A mérnöki tudományok képviselik a legfontosabb ipari tevékenységet a világon, ezt bizonyítja, hogy ma olyan éghajlati, társadalmi jellegű kérdésekre kell választ adni, amik megkövetelik a mérnökök, többek között az építőmérnökök segítségét. – zárta mondanóját.

Köszönjük szavait királyi Fenség, mi magunk is így gondoljuk! Reméljük, hogy ez a rendezvény is segít meggyőzni a döntéshozókat, a közvéleményt, a mérnöki produktumokat nap, mint nap használó laikusokat: A XXI. században mérnök nélkül nem megy! Ha mégis megy, akkor rosszul megy!

Tablő a plakátkiállításról

AZ ÜTEMES AUTÓBUSZ-MENETREND BEVEZETÉSI LEHETŐSÉGEI

A VESZPRÉM-BALATONFÜRED-TIHANY TENGELYEN

Kovács Máté

autóbusz-közlekedési szakértő

A Közlekedéstudományi Intézet Személyszállítási Igazgatóságának budapesti és szombathelyi munkatársai a Veszprém-Balatonfüred-Tihany integrált menetrendi koncepció tárgyában már 2014-ben is egyeztetést folytattak az autóbuszos helyközi személyszállítást ellátó ÉNYKK Zrt. területileg illetékes jogelőd társaságával, vagyis a Balaton Volán Zrt-vel, illetve már ez évben is utasforgalmi felmérések zajlottak a szolgáltató bevonásával.

Az egyeztetések elmélyülésére 2016-ot követően került sor, miután a 20. sz. és 29. sz. vasútvonalakon is egy kiszámítható menetrendi struktúra került kialakításra, így valós igényként fogalmazódhatott meg a Tihanyi-félsziget elérhetőségének javítása a csatlakozások számának növelésével, vagyis az alágazati integráció elmélyítésével. Ennek folyományaként 2016-ban a KTI Északnyugat-magyarországi Közlekedésszervező Iroda ún. kikérdezéssel utasforgalmi felmérést is tartott a Balatonfü-

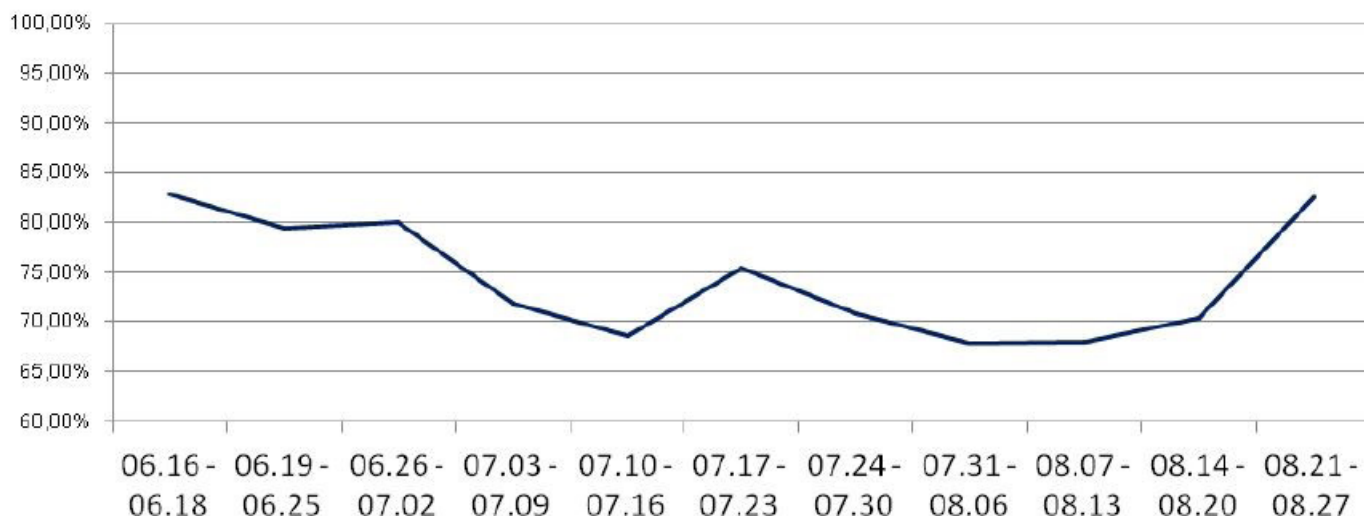
red – Tihany viszonylatban, ahol felmérésre került a jelenlegi menetrendi struktúra megfelelősége, valamint az átszállásos közlekedési kapcsolatok fejlesztésének igénye. 2017-ben további vizsgálatok kerültek lefolytatásra (menetidő bemérés, utasszámlálás), illetve az integrált menetrendi koncepció kapcsán ez évben többkörös egyeztetések zajlottak le az ÉNYKK Zrt. forgalomszervezésért és menetrendszerkesztésért felelős munkatársaival, és elkészültek a kisserkesztett menetrendi mezők is, amelyek összefűzött Veszprém – Balatonfüred – Tihany autóbuszjáratokat tartalmaztak. A szolgáltatói egyeztetéseken túl természetesen társadalmi egyeztetések is zajlottak, ahol megismerhetővé vált az érintett önkormányzatok véleménye, valamint megfogalmazásra kerülhettek a koncepcióval szemben fennálló lehetséges aggályok.

A menetrendi koncepció kidolgozását több tényező együttes hatása indokolta, melyek önmagukban is elég indokot szolgáltatottak arra, hogy a csatlakozások és a menetrend tarthatósága érdekében az érvényben lévő menetrendek felülvizsgálatra kerüljenek. A Balatonfüred – Tihany szakasz közúti forgalmának folyamatos növekedése következtében jellemzően a nyári időszakban jelentős késések tapasztalha-

tók a menetrend szerinti közlekedésben, ezzel szemben a csúcsidőszakon kívül az előközelkedés elkerülése érdekében alacsony átlagsebességgel közlekednek a helyközi autóbuszjáratok. Problémát jelent mindemellett a 29. sz. vasútvonal nyári menetrendszerúsége – és a meglévő csatlakozások megghiúsulása –, a menetjegyváltás hosszú időtartama, valamint az előre be nem jelentkezett csoportok is jelentősen rontanak a menetrend szerinti közlekedés hatékonyságán.

A koncepció alappillérei mindezen nehézségek és problémák feltárását követően, valamint azok figyelembevételével kerülhettek kialakításra: reggeli csúcsidőszakon kívüli ütemes menetrend, óránkénti illetve kétóránkénti eljutások, vasúti el- és ráhordás Balatonfüred és Veszprém vasútállomáson (kétóránkénti vasúti csatlakozások), az eltérő időszakok közúti forgalmához, és az utazási igényekhez igazodó menetrend (téli-nyári menetrend), menetidő-korrekción Veszprémben a vasútállomás és az autóbusz-állomás közötti szakaszon. Külön hangsúlyozandó, hogy a koncepció értelmében a Tihany – Balatonfüred eljutási lehetőségek száma nem változna, ugyanakkor az autóbuszjáratok óránként eltérő útirányon, hurokjáratként közlekednének, melynek követ-

2017. nyári menetrendszerúség max. 5' késés esetén 29-es vasútvonal

A 29. sz. vasútvonal nyári időszakra jellemző menetrendszerúsége 2017-ben

A koncepció értelmében óránként eltérő útirányon közlekedő autóbuszjáratok útvonala

keztében a Tihany településen belüli közlekedési lehetőségek lecsökkennének. A páros órában Balatonfüredről induló járatok a jelenleg is közlekedő járatok útvonalával megegyzően (7661 sz. autóbuszvonal) haladnának a félsziget feltárással, majd Tihany, sportpálya megállóra érkezést követően hurokjáratként közlekedve térnének vissza Balatonfüredre. A páratlan órában Balatonfüredről induló járatok ellenkező útirányon, illetve a tanév tartama alatti időszakban Balatonfüredről indulva a város területén rövidebb útvonalon (Horváth Mihály utcában) kerülnének közlekedtetésre. Az így meghatározott útvonalakkal a menetidő a nyári időszakban 51 percre csökkenthető, míg télen (tanév tartama alatt) 41 illetve 36 percre,

ezáltal pedig biztosíthatók a balatonfüredi vasúti csatlakozások mind a Tihany irányába közlekedőknek, mind pedig a félsziget irányából érkezőknek.

A kétirányú hurokjáratokból következik, hogy egyes viszonylatokban megvalósuló utazások a jelenlegitől eltérő kilométer övezeti besorolásba kerülnének. Annak érdekében, hogy a rendszeresen közlekedők utasok (bérletjeggyel rendelkezők) költségei ne növekedjenek – ugyanakkor mindkét útirány járatait igénybe tudják venni – ún. üzletpolitikai kedvezmény bevezetése javasolt, ugyanis ezzel biztosítható, hogy a rendszeres utasok száma ne csökkenjen, míg a menetjegyet váltó utasok – az utazás eseti jellege miatt – az érvényes kilométer

övezeti besorolás alapján fizetnének menetdíjat. További lehetőségként merülhet fel a km alapú díjszabásra való áttérés, vagy az egységes árú menetjegyek alkalmazása (pl. egységesen 10 km-es menetjegyek alkalmazása a Balatonfüred – Tihany viszonylatban) hatósági ár megállapításával.

A menetrendi koncepció bevezethetősége érdekében az érintett szereplők (Balatonfüred Város Önkormányzata, Tihany Község Önkormányzata, ÉNYKK Zrt., KTI ÉNYMKI) a 2018. évben további szakmai egyeztetéseket folytatnak, melynek eredményeként remélhetőleg egy, az utazási igényeket jól lekövető és az utasok számára könnyen értelmezhető menetrendi struktúra kerülhet bevezetésre.

PUSZTULÓ ÖRÖKSÉG – PUSZTULÓ ÉRTÉKEINK

Segélykiáltás egy puha karosszékből

Balogh Péter

okl. építészmérnök

„Főbajunk nekünk az, hogy bármi szépet alkotunk is, annak jó karban való fenntartásáról a legritkább esetekben tartjuk kötelességünknek gondoskodni.”

Az idézett sorokat báró Podmaniczky Frigyes – a jeles lokálpatrióta, „Budapest vőlegénye” – vetette papírra 1887-ben, „Az új Budapest” című feljegyzésében, midőn számbavette, hogy a kiegyezés óta mi minden épült a fővárosban a Duna-rakparttól a Királyi Operaházig.

A közel százhusz éves megállapítás bizony ma is igaz! Elég csak nyitott szemmel körülnézni városaink épületállományán – köztük Szombathelyen is –, hogy meggyőződünk, mennyi jobb sorsra érdemes épülettel találkozhatunk. Különösen bántó az, ha köztük elhanyagolt, emblematis, városképet is meghatározó, vagy a múlt emlékeit hordozó ingatlanról van szó.

Természetesen az okokra mindig volt, van, és lesz magyarázat: pénzühiány, rendezetlen tulaj-

A Magyar Nemzeti Bank egykori székháza

donviszonyok, különböző előírások, hasznosítási nehézségek, szakemberhiány, ráadásul még a törökök is itt voltak százötven évig, az oroszok negyvenig, és Pató Pál is itt született!

A sor folytatható! Nyilván az épületek lepusztulása nem tegnap történt. Sokéves vagy több évtizedes mulasztások rakódtak egymásra, míg e szomorú állapot előállt. Pl. a Brenner

A Wolf-ház

A régi Víztorony 1898-ból

A gyöngyöshermáni Szegedy-Ensch műemlék-kastély

Az új Víztorony 1928-ból

A Brenner-villa

park víztornya 1978. óta van üzemben kívül, a másik 1928. óta, a 11-es huszárlaktanyát 1989.06.12-én hagyták el a vendégalakulatok, a gyöngyöshermáni Szegedy-Ensch műemlék-kastély rövidesen összedől a privatizációnak köszönhetően, a „védett” Brenner-villa is a

bontás közelébe jutott a „gondos gazda” jóvoltából, a Magyar Nemzeti Bank egykori székházán rövidesen nem marad vakolat és tagozat az állami felügyelet mellett, a Nagyszálló is révetegen bámul a Széll Kálmán utcára, és évek óta vár a megmentő csodára, miközben a szél

egy-egy cserepével elszalad. A sort itt most megszakítjuk, kérjük az olvasót, tartson helyszíni szemlét! Természetesen felelős nincs, csak a gaz idő! Úgy véljük, a romló épületek képe így együtt csokorba szedve hatásosabb, s talán ráébreszti az illetékeseket kötelességeikre.

A 11-es Huszár úti laktanya egyik altiszti épülete 1889-ből

A Takács-ház 1913-ból

A Szily János utca 42. szám

TÉR ■ a Vas Megyei Építész Kamara és a Vas Megyei Mérnöki Kamara közös lapja ■ Alapította: a Vas Megyei Építész Kamara ■ Alapítás éve: 2004 ■ Megjelenés: kéthavonta 300 példányban
Az újságban megjelenő adatok valóságtartalmaért a kiadó nem vállal felelősséget. ■ Főszerkesztő: Gombás Mónika ■ a szerkesztőbizottság elnöke: Vincze Csaba, társelnöke: Tóthné Temesi Kinga
a szerkesztőbizottság tagjai: Ábrahám Ferenc, Balogh Péter, Czeiner Gábor, Horváth Gyula Vladimir, Kiss Albert, Lakosi Ilona, Nádor István, dr. Németh István, Takács András ■ Arculattervezés: Yellow Design ■ Tördelés, nyomdai előkészítés: Dpix Kft. ■ Nyomdai munka: Yeloprint Kft. 9700 Szombathely, Géfin Gyula utca 11-13. ■ Ügyvezető igazgató: Dávid Péter ■ Terjesztés: Vas Megyei Építész Kamara, Vas Megyei Mérnöki Kamara ■ Hirdetésfelvétel: Vas Megyei Építész Kamara, 9700 Szombathely, Thököly Imre utca 14. tel: +36 94 312-461, mobil: +36 30 3014 149 info@vmek.hu, Vas Megyei Mérnöki Kamara, 9700 Szombathely, 11-es Huszár út 40. tel: +36 94 342-120 info@vasimmk.hu ■ Kiadja: Vas Megyei Építész Kamara, Vas Megyei Mérnöki Kamara
■ Felelős kiadó: Ábrahám Ferenc, a Vas Megyei Építész Kamara elnöke ■ ISSN: 2064-9215 ■ Hátsó borítón: Nagyszálló – Balogh Péter fotója ■ Építész tisztújítás – Unger Tamás fotója (vaol.hu/Vas Népe) ■ Ünnepi díjátadás – Ohr Tibor fotója

